

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen
Hold	Npsc126s (nethold)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Modul 1	Den mangfoldige psykologi
Modul 2	Metode i psykologi
Modul 3	Mennesket og gruppen
Modul 4	Læring i det senmoderne samfund
Modul 5	Barndommens betydning
Modul 6	Unge og stress

Modul 1	Intro: Den mangfoldige psykologi
Indhold	Kernestof: <ul style="list-style-type: none">• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 1 Hvad er psykologi?<ul style="list-style-type: none">• P5769 Hvad er psykologi?• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 2: Den mangfoldige psykologi<ul style="list-style-type: none">• P4760 Den mangfoldige psykologi

	<ul style="list-style-type: none">• P4797 Psykoanalyse• P4796 Behaviorisme• P4795 Evolutionspsykologi• P4794 Eksistentiel- og humanistisk psykologi• P4793 Kognitiv psykologi• P5803 Neuropsykologi• P4792 Socialpsykologi• P4791 Case: Lena• P4789 Arv og miljø• P5773 Tre videnskabelige traditioner <p>Supplerende stof: Video om den mangfoldige psykologi: <u>Den mangfoldige psykologi</u></p> <p>Ca. 20 s.</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• De forskellige psykologiske retninger:<ul style="list-style-type: none">• Psykoanalysen• Behaviorismen• Evolutionspsykologi• Eksistentiel og humanistisk psykologi• Kognitiv psykologi• Neuropsykologi• Social psykologi• Forskellige videnskabsretninger:<ul style="list-style-type: none">• Naturvidenskabelig• Humanvidenskab• Samfundsvidenskab <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden• Kompetencer i at kunne inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Personlighed og identitet

	<ul style="list-style-type: none">• Kognition og læring• Socialpsykologi
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Netundervisning

Modul 2	Metode i psykologi
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog kap. 2: Den mangfoldige psykologi:<ul style="list-style-type: none">• P5773 Tre videnskabelige traditioner• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, kap. 3: Videnskabsteori og metode:<ul style="list-style-type: none">• P5850 Videnskabsteori og metode (kvantitativ og kvalitativ metode)• P5765 Kritisk vurdering af undersøgelser (validitet, reliabilitet, etiske retningslinjer mm) <p>Supplerende stof: Politiken 06.03.2014: "Danskere over 75 år er blandt de mest stressede" (uddrag) https://hvadvilduvide.dk/metode/induktion-og-deduktion/</p> <p>Ca. 12 s.</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• 3 videnskabelige traditioner<ul style="list-style-type: none">• Naturvidenskabelig• Humanvidenskabelig• Samfundsvidenskabelig• Kvantitativ og kvalitativ metode• Fordele og ulemper ved kvantitativ og kvalitativ metode• Induktion og deduktion• Validitet (intern, ekstern, økologisk)• Reliabilitet• Etiske retningslinjer <ul style="list-style-type: none">• Viden om metode kombineres og anvendes i forbindelse med alle temaer. <p>Kompetencer:</p>

	<ul style="list-style-type: none">• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden• Kompetencer i at kunne inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Netundervisning

Modul 3	Mennesket og gruppen
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 21: Socialpsykologi<ul style="list-style-type: none">• P5500 Socialpsykologi• P5537 Massehypnose• P5536 Hvad er en gruppe?• P5535 Gruppepres og social kontrol / mobning• P5665 Intergruppekongflikter• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 11 Kognitiv psykologi:<ul style="list-style-type: none">• P5237 Stereotyper og perception (topdown/bottom up, objektperception, social perception, stereotype)• Fra celle til selfie, Flemming Ravn & Troels Wolf (2017): "Milgrams forsøg" s.226-228 <p>Supplerende stof:</p> <p>Kan danske soldater udøve tortur?, Claus Kold, Ungdomssociologi" (2005): Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, kap. 20: Kommunikation (p5429)</p> <p>Youtubeklip: Milgram Experiment: Milgram Experiment - The Heist</p> <p>Berlingske 26.06.2006: "Vi kan alle blive bødler"</p> <p>Videnskab.dk 22.11.2012: "Forskere angriber klassisk psykologi-eksperiment"</p> <p>Videnskab.dk 10.03.2015: "Den dårligste i gruppen tror, han er ligeså god som den dygtigste" (undersøgelse)</p>

	<p>Foredrag Henrik Høgh-Olesen: Det sociale dyr: https://www.youtube.com/watch?v=Tr6kl2hczAA</p> <p>Solomon Asch's linjeforsøg: https://www.youtube.com/watch?v=qA-gbpt7Ts8</p> <p>Video om Robers Cave (på engelsk): https://www.youtube.com/watch?v=8PRuxMprSDQ</p> <p>I alt: ca. 42 s.</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Socialpsykologi• Massehypnose• Gruppedefinition (Sherif)• Primær- og sekundærgruppe• Formel og uformel gruppe• Referencegruppe• Medlemsgruppe• Indgruppe/udgruppe (egen/fremmed)• Gruppepres, konformitet, Solomon Asch's forsøg• Gruppetænkning• Gruppepolarisering• Filterbobler og ekkokamre• Mobning (individual- og gruppepsykologisk forklaring)• Robbers Cave/Tajfels minimalgruppeeksperiment/social identitetsteori (+stereotyper)• Stanley Milgram: Autoritet og lydighed• Stereotyper og perception (topdown/bottom up, objektperception, social perception, stereotype) <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Socialpsykologi• Social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse• Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier

	<ul style="list-style-type: none">• Stereotyper, fordomme og diskrimination• Kognition• Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Netundervisning

Modul 4	Læring i det senmoderne samfund
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 11: Kognitiv psykologi<ul style="list-style-type: none">• P5192 Kognitiv psykologi• P5240 De første kognitive psykologer• P5238 Opmærksomhed• P5237 Perception• P5236 Hukommelse• P5216 Falske erindringer• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 13: Viden, læring og undervisning<ul style="list-style-type: none">• P5294 Læringsformer• P5293 Vidensformer• P5292 Undervisningsformer,• P5291 Samspilsprocesser• P5290 Motivationsprocesser• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 19: Ungdom og senmodernitet<ul style="list-style-type: none">• P5414 Unge i konkurrencestaten• P5423 Kapital og habitus• P5425 En flodbølge af muligheder• Psykologiske perspektiver (2007) s. 96-99 "Piaget om den kognitive udvikling" <p>Supplerende: Video om opmærksomhed: https://www.youtube.com/watch?v=ubNF9QNEQLA https://www.youtube.com/watch?v=Eblf60WyUzk https://www.youtube.com/watch?v=MYEAQG62pYA</p>

	<p>The New SKODA Fabia Attention Test Video til Piagés teori: https://www.youtube.com/watch?v=B65EJ6gMmA4 Jørn Smedslund: "Psykologi" (1967): "Forsøg med to grupper børn og lærklumper" Videnskab.dk 23.09.2017: "Computerspil øger børns lyst til at lære (undersøgelse)" Fyns.dk 05.06.2017: "Elever mister koncentrationen og får stress af deres mobil" (uddrag) Virkeligheden.dk (2014): "Hvad forskningen siger om smartphones, sociale medier og multitasking" (uddrag) Forældrerådgivningen (2015): "Højtbegavet elev i 8. klasse underpræsterer" (uddrag) How reliable are your memory? Elizabeth Loftus: https://www.youtube.com/watch?v=PB2Oegl6wvl (kun med engelske undertekster)</p> <p>I alt ca. 60 s.</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Kognitiv psykologi• De første kognitive psykologer (Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget)• Opmærksomhed (selektiv, frivillig/ufrivillig, automatiserede/kontrollerede processer, delt opmærksomhed, uopmærksom blindhed)• Perception (topdown/bottom up, social perception, stereotyper)• Hukommelse (hukommelsens opbygning)• Jean Piagés fase teori og kritik af denne• Behavioristisk læringsteori• Piagés syn på læring• Vygotsky (zonen for nærmeste udviklingszone)• Undervisningsformer• Motivationsprocesser• Unge i konkurrencestaten• En flodbølge af muligheder• Kapital og habitus <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kognition og læring• Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse• Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen• Socialpsykologi: Social adfærd• Personlighed og identitet• Individuelle forskelle i livsstil
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Netundervisning

Modul 5	Barndommens betydning
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 6: Udviklingspsykologi<ul style="list-style-type: none">• P4966 Introduktion• P5052 Erik Erikson• P5050 Kritik af faseteorierne• P5043 Bowlby og Ainsworth• Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 8: Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt<ul style="list-style-type: none">• P5133 Separationsreaktioner• P4132 Eksperiment med abeunger• P5131 Spædbarnsdepression og hospitalisme• P5130 De rumænske børnehjemsbørn• P5129 Omsorgssvigt (4 typer)• P5128 Børns reaktioner på omsorgssvigt• P5123 Risiko og resiliens• Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 10: Opdragelse, familie og daginstitution<ul style="list-style-type: none">• P5188 Fire opdragelsesstile (Diane Baumrind)• Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 4: Køn og kønsforskelle• P5747 Undersøgelse: Om kønsstereotyper.

	<ul style="list-style-type: none">• Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, kapitel 2: Den mangfoldige psykologi:• P4794 Eksistentiel psykologi og humanistisk psykologi• Flemming Ravn og Troels Wolf: "Fra celle til selfie" (2017): s. 28-29 (Daniel Stern) <p>Supplerende stof: Man gør et barn fortræd: Heidi Vesterberg og Torben Benner: Omsorgssvigt skader hjernen: Videnskab.dk 29.01.2015 Når volden erstatter trygheden (uddrag) Jyllands-Posten 25.03.1993 Fortælling om en mønsterbryder, Christian Nørr, www.fri.dk, 02.07.10: Tvangsfjernet som fire-årig. Jeg var en knækket lille fyr...." Alt for Damerne nr. 33/98: Dokumentar: Ingen kære Mor: https://www.youtube.com/watch?v=H9X2Yurbg6I&t=1s Youtube: Still Face Experiment: https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0&t=4s</p> <p>I alt: 55 sider</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Erik Erikson (med fokus på de to første faser)• John Bowlby• Daniel Stern• Rene Spitz• Harry Harlow• Mary Ainsworth• Omsorgssvigt• Børns reaktioner på omsorgssvigt• Risiko og resiliens• Diane Baumrind: 4 opdragelsesstile• Eksistentiel og humanistisk psykologi <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

	Kernestof: <ul style="list-style-type: none">• Udviklingspsykologi• Menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur• Tilknytning, sårbarhed og resiliens• Personlighed og identitet• Individuelle forskelle i håndtering af udfordringer
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Netundervisning

Modul 6	Unge og stress
Indhold	Kernestof: <ul style="list-style-type: none">• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 19: Ungdom og senmodernitet<ul style="list-style-type: none">• P5392 Ungdom og senmodernitet• P5425 En flodbølge af muligheder• P5425 Tvingen til at vælge• P5423 Kapital og habitus• P5422 Hvad er identitet?• P5421 Krop, køn og identitet• P5420 Frigørelse fra forældre• P5419 Social roller, arenaer og identitet• P5416 Den narcissistiske ungdom• P5413 Selvrealisering, ansvarspress og mistro• P5414 Unge i konkurrencestaten• P5415 Tre socialkarakterer• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 23: Stress og coping<ul style="list-style-type: none">• P5559 Stress og coping• P5574 Akut og kronisk stress• P5573 Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer• P5806 Coping• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 20: Kommunikation<ul style="list-style-type: none">• P5744#c13927 Online kommunikation

	<p>Supplerende stof:</p> <p>Kristeligt Dagblad 06.03.2009: "Hvem er jeg?" (forskellen mellem identitet og personlighed)</p> <p>Berlingske.dk 19.07.2009: "Internettet skaber de unges identitet"</p> <p>Videnskab.dk 09.06.2017: "Unge i dag er ikke narcissister - de er pressede"</p> <p>Stressformanden gik ned med stress, Sisse Valnert, Helse, 08.03.12</p> <p>Samvirke 23.01.2016: " Læs om Pernille Kornum der gik ned med stress"</p> <p>American Psychological Association 01.11.2019: "Healthy ways to handle life's stressors" (engelsk tekst)</p> <p>Videnskab.dk 29.01.2012: "Derfor kan stress føre til depression" (undersøgelse)</p> <p>Computerworld.dk 15.11.2017: "Dansk it-virksomhed indførte fire-dages arbejdsuge..."</p> <p>Børns Vilkår 29-06-2020: "Skolen og det trygge klassemiljø"</p> <p>Youtube: "Meningen med Anne"</p> <p>Videoen til kapitel 23: stress af Bobby Zachariae: https://www.youtube.com/watch?v=UmTV7yD6Cwo</p> <p>Ca. 52 s.</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<ul style="list-style-type: none">• Thomas Ziehe: Kulturel frisættelse• Ulrik Beck: Tvungen til at vælge• Pierre Bourdieu: Kapitaler og habitus• Svend Brinkmann: Identitet og personlighed• Erik Erikson: Jeg-identitet og social-identitet• Kenneth Gergen: Det multiple selv• Anthony Giddens: Identitet som reflektivt projek• Narcissisme/nynarcissisme• David Riesman: 3 socialkarakterer• Akut og kronisk stress• Stress: en sammenhæng mellem ydre og indre faktorer• Indre faktorer så OSN/personlighed og forklaringsstile.• Ydre faktorer så som livsforandringer, daglige gener og forskellige krav på arbejdet.• Krav-kontrol modellen• Bobby Zachariaes teori og hans beskrivelser af stress og relevante forsøg• Antonovsky: OAS (Oplevelse Af Sammenhæng) <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag

	<ul style="list-style-type: none">• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Personlighed og identitet• Individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping• Kognition: Tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen• Socialpsykologi: Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Netundervisning